

อิทธิพลของการจัดการทางด้านภาษีและอัตราส่วนทางการเงินที่มีต่อประสิทธิภาพของการวางแผนภาษีของบริษัทกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

The Influence of Tax Management and Financial Ratios on Tax Planning Efficiency of Listed Companies in the Agricultural and Food Industry on The Stock Exchange of Thailand

พศวัต สุขสมัย^{1*} และเบญจพร โมกขเวส²

Phasawat Suksamai^{1*} and Benjaporn Mokkhavesa²

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอิทธิพลของการจัดการทางด้านภาษีและอัตราส่วนทางการเงินที่มีต่อประสิทธิภาพของการวางแผนภาษีของบริษัทกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ จากการรายงานข้อมูลเป็นประจำอย่างต่อเนื่องในงบการเงิน และข้อมูลจากฐานข้อมูลการบริการระบบข้อมูลตลาดหลักทรัพย์ฉบับออนไลน์ (SETSMART) ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นบริษัทในกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 22 บริษัท ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในระหว่างปี 2563-2567 จำนวน 110 ชุดข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย การวิเคราะห์ค่าสถิติเชิงพรรณนา การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ ผลการศึกษาพบว่า อัตราส่วนทางการเงิน ได้แก่ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์มีอิทธิพลเชิงบวก และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นมีอิทธิพลเชิงลบต่อประสิทธิภาพของการวางแผนภาษีที่วัดด้วยอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ในขณะที่การจัดการทางด้านภาษี ได้แก่ ความแตกต่างกำไรทางบัญชีกับกำไรทางภาษีมีอิทธิพลเชิงลบต่อประสิทธิภาพของการวางแผนภาษีที่วัดด้วยอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง และอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 (ตามลำดับ) ส่วนภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี อัตราส่วนสภาพคล่องไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของการวางแผนภาษีที่วัดด้วยอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง นอกจากนี้ ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี อัตราส่วนสภาพคล่อง อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของการวางแผนภาษีที่วัดด้วยอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน

คำสำคัญ : การจัดการทางด้านภาษี อัตราส่วนทางการเงิน ประสิทธิภาพของการวางแผนภาษี

^{1*} สาขาวิชาการบัญชี คณะบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏ
Program in Accounting, Faculty of Accountancy, Rajapruk University
E-mail: 67109660005@rpu.ac.th

² สาขาวิชาการบัญชี คณะบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏ
Program in Accounting, Faculty of Accountancy, Rajapruk University
E-mail: bemokk@rpu.ac.th

* Corresponding author

Abstract

The objective was to examine the influence of tax management and financial ratios on the tax planning efficiency of listed companies in the agricultural and food industry on the Stock Exchange of Thailand. Secondary data were collected from continuous financial statement reports and the SETSMART online database provided by the Stock Exchange of Thailand. The sample consists of 22 listed companies in the agricultural and food industry, with data collected from 2020 to 2024, totaling 110 data sets. Statistical methods used in this research include descriptive statistics, correlation coefficient analysis, and hypothesis testing through multiple regression analysis. The research findings reveal that the financial ratios, specifically the return on assets ratio, had a significant positive influence, and the return on equity ratio had a significant negative influence on the efficiency of tax planning in terms of the effective tax rate, respectively, and both are statistically significant at the 0.01 level. Whereas tax management, namely the book-tax difference, had a significant negative influence on the efficiency of tax planning in terms of both the effective tax rate and the corporate income tax to net cash flow from operating activities ratio, which are statistically significant at the 0.01 and 0.05 levels (respectively). However, deferred tax and the liquidity ratio did not significantly influence the efficiency of tax planning in terms of the effective tax rate. Moreover, deferred tax, the liquidity ratio, the return on assets ratio, and the return on equity ratio did not significantly influence the efficiency of tax planning in terms of the corporate income tax to net cash flow from operating activities ratio.

Keywords: Tax Management, Financial Ratios, Tax Planning Efficiency

1. บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของงานวิจัย

ในอดีตผ่านมานั้นปัญหาสำคัญในการจัดเก็บภาษีของภาครัฐนั้นเกิดจากที่บริษัทใช้ช่องโหว่ของกฎหมายภาษีอากรในการหลบหลีกภาษี (Tax Avoidance) โดยเฉพาะในกลุ่มของบริษัทข้ามชาติได้อาศัยเทคนิคทางบัญชีและโครงสร้างทางบริษัทที่มีความซับซ้อน ทั้งการโอนผลกำไรไปยังประเทศที่มีอัตราภาษีต่ำ ทั้งนี้ จากรายงานขององค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (OECD) ได้ตระหนักและให้ความสำคัญเกี่ยวกับปัญหาดังกล่าว อันเป็น สิ่งที่เกิดขึ้นทั่วโลกสูญเสียรายได้จากการจัดเก็บภาษีคิดเป็นมูลค่ามหาศาล โดยสาเหตุส่วนใหญ่มาจากการวางแผนภาษีที่ไม่โปร่งใสของบริษัท (Organisation for Economic Co-operation and Development [OECD], 2013) จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการหลบหลีกภาษีของประเทศไทย ทำให้หน่วยงานภาครัฐเริ่มมีความเข้มงวดด้านการตรวจสอบภาษีและเพิ่มความโปร่งใสในการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินมากขึ้น เป็นผลทำให้บริษัทต้องมีการปรับตัวและให้ความสำคัญกับการจัดการภาษีผ่านกลยุทธ์ต่าง ๆ ส่งผลให้ภาคธุรกิจต้องมีการวางแผนทางการเงินและภาษีอย่างระมัดระวังและรอบคอบ เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้อย่างยั่งยืนโดยไม่ต้องแบกรับภาระภาษีเกินความจำเป็น และหลายบริษัทหันมาให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการภาษีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานมากขึ้น (กุลวดี หงส์ทอง, 2563)

โดยกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารถือเป็นหนึ่งในภาคธุรกิจที่มีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจไทย ทั้งในด้านการจ้างงาน การผลิตเพื่อการบริโภคภายในประเทศ และการส่งออก (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 2566) บริษัทที่ดำเนินงานในอุตสาหกรรมนี้มักเผชิญกับต้นทุนการดำเนินงานจำนวนมาก ภาษีจึงเป็นต้นทุนสำคัญที่ต้องได้รับการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ และเพิ่มความสามารถในการแข่งขันกับตลาดต่างประเทศได้อย่างยั่งยืนซึ่งปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของการวางแผนภาษี เทคนิคในการจัดการทางด้านภาษี (Tax Management) ซึ่งถือเป็นกระบวนการวางแผน ควบคุม และดำเนินการด้านภาษีของบริษัท เพื่อให้สอดคล้องกับข้อกำหนดทางกฎหมายและมี

ประสิทธิภาพในการใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีได้อย่างเหมาะสมและคุ้มค่าที่สุด ซึ่งจะทำให้บริษัทมีข้อมูลที่เพียงพอและถูกต้องในการประเมินโอกาสหรือช่องทางการลดหย่อนภาษี (Scholes et al., 2015) ซึ่งจะสอดคล้องกับ ผลการศึกษาของ เกษศิณี ตั้งอ้น (2564) พบว่าผลต่างระหว่างกำไรสุทธิทางบัญชีกับกำไรสุทธิทางภาษี มีผลเชิงลบต่ออัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง และอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มดัชนีหลักทรัพย์ SETCLMV ทั้งนี้สำหรับเครื่องมือทางการเงินที่ใช้ในการวิเคราะห์และประเมินสถานะทางการเงินของบริษัท ที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายนั้นคือ อัตราส่วนทางการเงิน (Financial Ratios) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างรายการต่าง ๆ ในงบการเงิน ซึ่งหากบริษัทสามารถวิเคราะห์และใช้ประโยชน์จากอัตราส่วนทางการเงินเหล่านี้ได้อย่างเหมาะสม จะสามารถลดค่าใช้จ่ายทางภาษีได้อย่างคุ้มค่าและถูกต้องตามกฎหมาย (Brigham & Houston, 2022) สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุภาภา เพชรทิวัง และพรทิวา แสงเขียว (2566) พบว่าอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นมีผลกระทบเชิงบวกกับอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง และอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์มีผลกระทบเชิงบวกกับอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน

การจัดการทางด้านภาษีและอัตราส่วนทางการเงินถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพในการวางแผนภาษีของบริษัท เนื่องจากทั้งสองตัวแปรมีบทบาทในการกำหนดแนวทางการวางแผนภาษี การตัดสินใจทางการเงิน และการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจของบริษัท ซึ่งอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลแบ่งออกได้เป็น 2 มิติที่สำคัญ ได้แก่ (1) อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลตามกฎหมาย (Statutory Tax Rate) และ (2) อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (Effective Tax Rate) ซึ่งสะท้อนภาระภาษีที่บริษัทจ่ายจริงเมื่อเปรียบเทียบกับกำไรทางบัญชี ความแตกต่างของสองอัตรานี้สะท้อนให้เห็นถึงกลยุทธ์การจัดการภาษีของบริษัท รวมถึงความสามารถในการบริหารจัดการทางการเงิน นอกจากนี้ อัตราภาษี เงินได้นิติบุคคลทั้งในรูปแบบที่แท้จริงและตามกฎหมายมีความสำคัญต่อกระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงานของบริษัทซึ่งมีผลกระทบต่อการตัดสินใจและผลประโยชน์ของนักลงทุน ผู้บริหาร และผู้มีส่วนได้เสียทั้งหมด ทั้งนี้ หากบริษัทสามารถจัดการภาษีอย่างมีระบบและใช้ข้อมูลทางการเงินอย่างมีประสิทธิภาพ จะสามารถเพิ่มศักยภาพทางการเงิน สร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน และช่วยสร้างความเชื่อมั่นในสายตานักลงทุน รวมทั้งสร้างสมดุลต่อผู้มีส่วนได้เสีย และส่งเสริมความยั่งยืนทางเศรษฐกิจในระยะยาว (พรทิพย์ รอดอิม, 2563)

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่าการจัดการทางด้านภาษีหรือการวางแผนภาษีนั้นเป็นเรื่องที่บริษัทควรให้ความสำคัญ เนื่องจากเป็นเครื่องมือที่ช่วยกำหนดแนวทางในการเสียภาษีให้ได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน ซึ่งจะช่วยให้บริษัทสามารถประหยัดค่าใช้จ่ายทางภาษี เสียภาษีในอัตราที่คุ้มค่าและเหมาะสมที่สุด โดยผู้วิจัยมุ่งเน้นศึกษาถึงอิทธิพลของการจัดการทางด้านภาษี ซึ่งประกอบด้วย ความแตกต่างกำไรทางบัญชีกับกำไรทางภาษี ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี และอัตราส่วนทางการเงิน ซึ่งประกอบด้วย อัตราส่วนสภาพคล่อง อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นว่ามีต่อประสิทธิภาพของการวางแผนภาษีด้านอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง และด้านอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงานหรือไม่อย่างไร ดังนั้น จึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่อง “อิทธิพลของการจัดการทางด้านภาษีและอัตราส่วนทางการเงินที่มีต่อประสิทธิภาพของการวางแผนภาษีของบริษัท กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย” ทั้งนี้ สำหรับการศึกษาวิจัยนี้ได้เลือกศึกษาและเก็บข้อมูลจาก กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นบริษัทกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เนื่องจากบริษัท ที่ดำเนินธุรกิจในกลุ่มอุตสาหกรรมนี้มักเผชิญกับต้นทุนการดำเนินงานจำนวนมาก ภาษีจึงเป็นต้นทุนสำคัญที่ต้องได้รับการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ จึงต้องมีการวางแผนภาษีอย่างรอบคอบ ครบถ้วน และมีประสิทธิภาพมากที่สุด ซึ่งสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้สำหรับด้านวิชาการ นักลงทุน ภาคธุรกิจ เอกชน รวมทั้งสามารถเป็นข้อมูลสนับสนุนการกำหนดอัตราภาษีให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจ สามารถดำเนินการจัดเก็บภาษีได้อย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยปรับปรุงโครงสร้างภาษีให้เกิดความเป็นธรรมในระบบเศรษฐกิจของประเทศ

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาอิทธิพลของการจัดการทางด้านภาษีที่มีต่อประสิทธิภาพของการวางแผนภาษีของบริษัท กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

1.2.2 เพื่อศึกษาอิทธิพลของอัตราส่วนทางการเงินที่มีต่อประสิทธิภาพของการวางแผนภาษีของบริษัท กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้ ตัวแปรอิสระ คือ การจัดการทางด้านภาษี ซึ่งประกอบด้วย 1) ความแตกต่างกำไรทางบัญชีกับกำไรทางภาษี 2) ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี และอัตราส่วนทางการเงิน ซึ่งประกอบด้วย 1) อัตราส่วนสภาพคล่อง 2) อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ 3) อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ตัวแปรตาม คือ ประสิทธิภาพของการวางแผนภาษี ประกอบด้วย 1) ด้านอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง และ 2) ด้านอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ บริษัทกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 22 บริษัท ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างปี 2563 - 2567 รวมระยะเวลา 5 ปี รวมข้อมูลทั้งสิ้น จำนวน 110 ชุดข้อมูล

1.4 สมมติฐานการวิจัย

1.4.1 การจัดการทางด้านภาษามีอิทธิพลเชิงลบต่อประสิทธิภาพของการวางแผนภาษีที่วัดด้วยอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริงของบริษัทกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

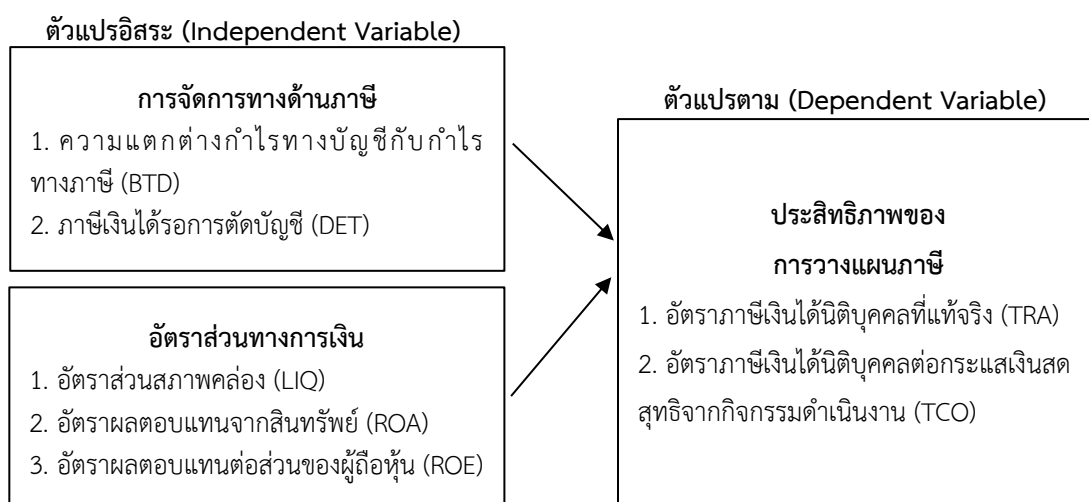
1.4.2 อัตราส่วนทางการเงินมีอิทธิพลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพของการวางแผนภาษีที่วัดด้วยอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริงของบริษัทกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

1.4.3 การจัดการทางด้านภาษามีอิทธิพลเชิงลบต่อประสิทธิภาพของการวางแผนภาษีที่วัดด้วยอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงานของบริษัทกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

1.4.4 อัตราส่วนทางการเงินมีอิทธิพลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพของการวางแผนภาษีที่วัดด้วยอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงานของบริษัทกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

1.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษา โดยมีตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาตามกรอบแนวคิด มีดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

2. วิธีดำเนินการวิจัย

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บริษัทกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยรวมจำนวน 70 บริษัท โดยผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ จำนวน 22 บริษัท

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยใช้ข้อมูลในการศึกษาจากการรายงานข้อมูลเป็นประจำปีอย่างต่อเนื่องในงบการเงิน และข้อมูลจากฐานข้อมูลการบริการระบบข้อมูลตลาดหลักทรัพย์ฉบับออนไลน์ (SETSMART) ทั้งตัวแปรต้นและตัวแปรตาม

ตารางที่ 1 แสดงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สัญลักษณ์	ตัวแปรอิสระ	การวัดค่า
BTD	ความแตกต่างกำไรทางบัญชีกับ กำไรทางภาษี	(กำไรทางบัญชี - กำไรทางภาษี) / สินทรัพย์รวม
DET	ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	ภาษีเงินได้รอตัดบัญชี / (สินทรัพย์รวม - 1)
LIQ	อัตราส่วนสภาพคล่อง	สินทรัพย์หมุนเวียน / หนี้สินหมุนเวียน
ROA	อัตราส่วนผลตอบแทนจากสินทรัพย์	(กำไรสุทธิ / สินทรัพย์รวม) × 100
ROE	อัตราส่วนผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น	(กำไรสุทธิ / ส่วนของผู้ถือหุ้น) × 100
TRA	อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง	(ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ / กำไรก่อนภาษีเงินได้) × 100
TCO	อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน	(ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ / กระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน) × 100

2.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้ข้อมูลในการศึกษาโดยใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) เพื่อรวบรวมตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม โดยระยะเวลารวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ใช้ข้อมูลที่มีครบถ้วน ระหว่างปี พ.ศ. 2563 - พ.ศ. 2567 รวมระยะเวลา 5 ปี

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีการทดสอบและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสถิติเชิงพรรณนา การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และการทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ โดยสามารถแสดงเป็นสมการ Regression เพื่อทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

$$TAR_{it} = \alpha + \beta_1 BTD_{it} + \beta_2 DET_{it} + \beta_3 LIQ_{it} + \beta_4 ROA_{it} + \beta_5 ROE_{it} + e \dots\dots\dots (1)$$

$$TCO_{it} = \alpha + \beta_1 BTD_{it} + \beta_2 DET_{it} + \beta_3 LIQ_{it} + \beta_4 ROA_{it} + \beta_5 ROE_{it} + e \dots\dots\dots (2)$$

โดยที่สัญลักษณ์และความหมายที่ใช้แทนตัวแปรในงานวิจัย มีดังนี้

TAR_{it}	แทน	อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริงของบริษัท i ปีที่ t
TCO_{it}	แทน	อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงานของบริษัท i ปีที่ t
BTD_{it}	แทน	ความแตกต่างกำไรทางบัญชีกับกำไรทางภาษีของบริษัท i ปีที่ t
DET_{it}	แทน	ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีของบริษัท i ปีที่ t
LIQ_{it}	แทน	อัตราส่วนสภาพคล่องของบริษัท i ปีที่ t
ROA_{it}	แทน	อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ของบริษัท i ปีที่ t
ROE_{it}	แทน	อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัท i ปีที่ t
α	แทน	ค่าคงที่
$\beta_1 - \beta_5$	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรอิสระที่ 1 ถึง 5
e	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อน ของบริษัท i

3. สรุปผลการวิจัย

การศึกษาอิทธิพลของการจัดการทางด้านภาษีและอัตราส่วนทางการเงินที่มีต่อประสิทธิภาพของการวางแผนภาษีของบริษัทกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลวิเคราะห์ข้อมูลได้ ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนาของตัวแปรอิสระ

ตัวแปร	N	ค่าต่ำสุด (Minimum)	ค่าสูงสุด (Maximum)	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (Standard Deviation)
ความแตกต่างกำไรทางบัญชีกับกำไรทางภาษี	110	-0.10	0.15	0.01	0.04
ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	110	0.00	0.06	0.01	0.01
อัตราส่วนสภาพคล่อง	110	0.63	12.65	3.43	2.72
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์	110	1.45	37.65	13.91	6.31
อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	110	0.33	40.50	16.24	7.91
อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง	110	1.07	80.16	15.42	8.35
อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน	110	-198.95	97.94	14.11	25.11

จากตารางที่ 2 พบว่า ความแตกต่างกำไรทางบัญชีกับกำไรทางภาษี (BTD) มีค่าต่ำสุด (Minimum) เท่ากับ -0.10 ค่าสูงสุด (Maximum) เท่ากับ 0.15 โดยเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย (Mean) พบว่าความแตกต่างกำไรทางบัญชีกับกำไรทางภาษี (BTD) มีค่าเท่ากับ 0.01 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เท่ากับ 0.04 ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี (DET) มีค่าต่ำสุด (Minimum) เท่ากับ 0.00 ค่าสูงสุด (Maximum) เท่ากับ 0.06 โดยเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย (Mean) พบว่าภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี (DET) มีค่าเท่ากับ 0.01 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เท่ากับ 0.01 อัตราส่วนสภาพคล่อง (LIQ) มีค่าต่ำสุด (Minimum) เท่ากับ 0.63 ค่าสูงสุด (Maximum) เท่ากับ 12.65 โดยเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย (Mean) พบว่าอัตราส่วนสภาพคล่อง (LIQ) มีค่าเท่ากับ 3.43 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เท่ากับ 2.72 อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) มีค่าต่ำสุด (Minimum) เท่ากับ 1.45 ค่าสูงสุด (Maximum) เท่ากับ 37.65 โดยเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย (Mean) พบว่าอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) มีค่าเท่ากับ 13.91 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เท่ากับ 6.31 อัตราส่วนผลตอบแทน ของผู้ถือหุ้น (ROE) มีค่าต่ำสุด (Minimum) เท่ากับ 0.33 ค่าสูงสุด (Maximum) เท่ากับ 40.50 โดยเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย (Mean) พบว่าอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) มีค่าเท่ากับ 16.24 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เท่ากับ 7.91

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ

ตัวแปรอิสระ	BTD	DET	LIQ	ROA	ROE
BTD	1				
DET	0.189*	1			
LIQ	-0.061	-0.326**	1		
ROA	-0.248**	-0.273**	0.431**	1	
ROE	-0.071	-0.213*	0.074	0.798**	1

*Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

**Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการวิเคราะห์ตัวแปรอิสระทั้งหมดเกิดความสัมพันธ์ในระดับต่ำถึงระดับค่อนข้างสูง ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระทั้งหมดอยู่ในระหว่าง -0.326 ถึง 0.798 ซึ่งจากผลการวิเคราะห์พบว่า ตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กันเองในระดับสูง และเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของข้อมูลสำหรับการนำเข้าสู่กระบวนการทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ ผู้วิจัยจึงได้ทำการวิเคราะห์เพิ่มเติมโดยวิเคราะห์ค่า Tolerance และค่า Variance Inflation Factor (VIF) เพื่อใช้ในการพิจารณาว่าตัวแปรอิสระจะไม่เกิดความสัมพันธ์กันเองในระดับสูง และจะไม่ทำให้เกิดปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (Multicollinearity) รวมทั้งวิเคราะห์ค่า Durbin-Watson เพื่อทดสอบว่าไม่มีอัตตะสัมพันธ์ในข้อมูล ซึ่งตัวแบบกระบวนการทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณที่มีตัวแปรอิสระมากกว่า 1 ตัวแปร ซึ่งอาจเป็นไปได้ที่ตัวแปรอิสระที่มีอยู่อาจมีความสัมพันธ์กันเองได้ ซึ่งจะส่งผลกระทบในการเลือกตัวแปรอิสระที่มีความสำคัญต่อตัวแปรตาม ซึ่งจะทำให้การทดสอบในขั้นตอนต่อไป

ตารางที่ 4 แสดงผลการตรวจสอบความเป็นเส้นตรงร่วมอย่างมากด้วยค่า Tolerance และค่า Variance Inflation Factor (VIF)

ตัวแปร	Tolerance	VIF
ความแตกต่างกำไรทางบัญชีกับกำไรทางภาษี	0.964	1.037
ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	0.964	1.037
อัตราส่วนสภาพคล่อง	0.612	1.633
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์	0.223	4.475
อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	0.273	3.662

จากตารางที่ 4 พบว่า สรุปผลการตรวจสอบความเป็นเส้นตรงร่วมอย่างมากด้วยค่า Tolerance และค่า Variance Inflation Factor (VIF) พบว่าตัวแปรอิสระทั้งหมดมีค่า Tolerance ต่ำสุดเท่ากับ 0.223 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.10 และมีค่า Variance Inflation Factor (VIF) สูงสุดเท่ากับ 4.475 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 ดังนั้น จึงแสดงให้เห็นว่าการทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณไม่เกิดปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (Multicollinearity)

ตารางที่ 5 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณของอิทธิพลของการจัดการทางด้านภาษี และอัตราส่วนทางการเงินที่มีต่อประสิทธิภาพของการวางแผนภาษีที่วัดด้วยอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง

ตัวแปร	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
(Constant)	16.286	0.859		18.967	0.000
BTD	-134.481	18.042	-0.590	-7.454	0.000
DET	-14.664	47.539	-0.024	-0.308	0.758
LIQ	-0.669	0.357	-0.218	-1.872	0.064
ROA	0.902	0.255	0.682	3.540	0.001
ROE	-0.692	0.184	-0.656	-3.766	0.000
R = 0.595, R ² = 0.354, Adjust R ² = 0.342, Durbin-Watson = 1.936, Sig = 0.000 (BTD, DET)					
R = 0.349, R ² = 0.122, Adjust R ² = 0.097, Durbin-Watson = 2.098, Sig = 0.003 (LIQ, ROA, ROE)					

จากตารางที่ 5 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ได้ดังนี้

1) ความแตกต่างกำไรทางบัญชีกับกำไรทางภาษี (BTD) มีระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ t (P-value ของ t) เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่าที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 (Sig. = 0.000 < 0.01) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าความแตกต่างกำไรทางบัญชีกับกำไรทางภาษี (BTD) มีอิทธิพลเชิงลบต่อประสิทธิภาพของการวางแผนภาษีที่วัดด้วยอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (TRA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ทั้งนี้ เป็นเพราะว่าความแตกต่างกำไรทางบัญชีกับกำไรทางภาษีที่สูงมักมี

แนวโน้มที่จะมีอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริงสูงกว่า ซึ่งสะท้อนถึงความสามารถในการวางแผนภาษีที่ลดลงหรือไม่สามารถใช้กลยุทธ์ลดภาระภาษีได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี (DET) มีระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ t (P-value ของ t) เท่ากับ 0.758 ซึ่งมากกว่าที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (Sig. = 0.758 > 0.05) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี (DET) ไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของการวางแผนภาษีที่วัดด้วยอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (TRA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ทั้งนี้ เป็นเพราะว่าการเกิดขึ้นของสินทรัพย์หรือหนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี ซึ่งมาจากความแตกต่างกำไรทางบัญชีกับกำไรทางภาษี ไม่ได้มีผลต่อความสามารถของบริษัทในการบริหารจัดการภาษีให้มีประสิทธิภาพมากหรือน้อยลงในเชิงของอัตราภาษีที่แท้จริง

3) อัตราส่วนสภาพคล่อง (LIQ) มีระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ t (P-value ของ t) เท่ากับ 0.064 ซึ่งมากกว่าที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (Sig. = 0.064 > 0.05) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าอัตราส่วนสภาพคล่อง (LIQ) ไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของการวางแผนภาษีที่วัดด้วยอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (TRA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ทั้งนี้ เป็นเพราะว่าภาวะสภาพคล่องของบริษัทไม่ได้เป็นปัจจัยสำคัญในการเพิ่มหรือลดประสิทธิภาพของการวางแผนภาษี บริษัทสามารถวางแผนภาษีได้ไม่ขึ้นอยู่กับระดับสินทรัพย์หมุนเวียนหรือความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้น

4) อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) มีระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ t (P-value ของ t) เท่ากับ 0.001 ซึ่งน้อยกว่าที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 (Sig. = 0.001 < 0.01) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) มีอิทธิพลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพของการวางแผนภาษีที่วัดด้วยอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (TRA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ทั้งนี้ เป็นเพราะว่าความสามารถในการใช้สินทรัพย์เพื่อสร้างผลกำไรสูง สามารถวางแผนภาษีได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทำให้สามารถลดภาระภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริงของบริษัทได้

5) อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) มีอิทธิพลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพของการวางแผนภาษีที่วัดด้วยอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (TRA) จากการทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ พบว่ามีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย คำนวณปกติ (B ของ Unstandardized Coefficients) เท่ากับ -0.692 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย คำนวณมาตรฐาน (Beta ของ Standardized Coefficients) เท่ากับ -0.656 และค่าสถิติทดสอบ t เท่ากับ -3.766 โดยมีระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ t (P-value ของ t) เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่าที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 (Sig. = 0.000 < 0.01) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) มีอิทธิพลเชิงลบต่อประสิทธิภาพของการวางแผนภาษีที่วัดด้วยอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (TRA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

ตารางที่ 6 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณของอิทธิพลของการจัดการทางด้านภาษี และอัตราส่วนทางการเงินภาษีที่มีต่อประสิทธิภาพของการวางแผนภาษีที่วัดด้วยอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดสุทธิ จากกิจกรรมดำเนินงาน

ตัวแปร	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
(Constant)	16.782	3.107		5.402	0.000
BTD	-154.400	65.278	-0.225	-2.365	0.020
DET	-154.916	172.000	-0.086	-0.901	0.370
LIQ	-0.905	1.128	-0.098	-0.802	0.424
ROA	1.109	0.805	0.279	1.378	0.171
ROE	-0.306	0.581	-0.096	-0.527	0.599
R = 0.256, R ² = 0.065, Adjust R ² = 0.048, Durbin-Watson = 2.154, Sig = 0.027 (BTD, DET)					
R = 0.177, R ² = 0.031, Adjust R ² = 0.004, Durbin-Watson = 2.087, Sig = 0.333 (LIQ, ROA, ROE)					

จากตารางที่ 6 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ได้ดังนี้

1) ความแตกต่างกำไรทางบัญชีกับกำไรทางภาษี (BTD) มีระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ t (P-value ของ t) เท่ากับ 0.020 ซึ่งน้อยกว่าที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (Sig. = 0.020 < 0.05) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าความแตกต่างกำไรทางบัญชีกับกำไรทางภาษี (BTD) มีอิทธิพลเชิงลบต่อประสิทธิภาพของการวางแผนภาษีที่วัดด้วยอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน (TCO) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ทั้งนี้ เป็นเพราะว่าความแตกต่างระหว่างกำไรทางบัญชีและกำไรทางภาษีสูง มักมีความสามารถในการจัดการภาระภาษีเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานน้อยลง ส่งผลให้ประสิทธิภาพในการวางแผนภาษีเชิงกระแสเงินสดลดลง

2) ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี (DET) มีระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ t (P-value ของ t) เท่ากับ 0.370 ซึ่งมากกว่าที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (Sig. = 0.370 > 0.05) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี (DET) ไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของการวางแผนภาษีที่วัดด้วยอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน (TCO) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ทั้งนี้ เป็นเพราะว่าการเกิดขึ้นของสินทรัพย์หรือหนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี ซึ่งมาจากความแตกต่างกำไรทางบัญชีกับกำไรทางภาษี ไม่ได้มีผลต่อความสามารถของบริษัทในการบริหารจัดการภาษีให้มีประสิทธิภาพมากหรือน้อยลงในเชิงของกระแสเงินสด

3) อัตราส่วนสภาพคล่อง (LIQ) มีระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ t (P-value ของ t) เท่ากับ 0.424 ซึ่งมากกว่าที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (Sig. = 0.424 > 0.05) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าอัตราส่วนสภาพคล่อง (LIQ) ไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของการวางแผนภาษีที่วัดด้วยอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน (TCO) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ทั้งนี้ เป็นเพราะว่าสภาพคล่องของบริษัทไม่ได้เป็นตัวกำหนดหลักของประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเชิงกระแสเงินสด

4) อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) มีระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ t (P-value ของ t) เท่ากับ 0.171 ซึ่งมากกว่าที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (Sig. = 0.171 > 0.05) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) ไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของการวางแผนภาษีที่วัดด้วยอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน (TCO) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ทั้งนี้ เป็นเพราะว่าความสามารถในการทำกำไรจากสินทรัพย์รวมไม่ได้เป็นตัวกำหนดหลักของประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเชิงกระแสเงินสด

5) อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) มีระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ t (P-value ของ t) เท่ากับ 0.599 ซึ่งมากกว่าที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (Sig. = 0.599 > 0.05) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) ไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของการวางแผนภาษีที่วัดด้วยอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน (TCO) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ทั้งนี้ เป็นเพราะว่าผลตอบแทนของผู้ถือหุ้นไม่ได้เป็นตัวกำหนดหลักของประสิทธิภาพการวางแผนภาษีเชิงกระแสเงินสด

4. อภิปรายผล

ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยโดยมีรายละเอียด และประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

4.1 ความแตกต่างกำไรทางบัญชีกับกำไรทางภาษี (BTD) มีอิทธิพลเชิงลบต่อประสิทธิภาพของการวางแผนภาษีที่วัดด้วยอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (TRA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 และมีอิทธิพลเชิงลบต่อประสิทธิภาพของการวางแผนภาษีที่วัดด้วยอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน (TCO) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ความสามารถของผู้บริหารในการจัดทำรายงานเพื่อให้สอดคล้องกับผลประโยชน์ที่ต้องการ แสดงให้เห็นทั้งด้านการเพิ่มกำไรทางบัญชีเพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีแก่ผู้ลงทุน และด้านการลดกำไรทางภาษีเพื่อลดภาระภาษี และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Noor et al. (2009) ที่ได้ศึกษาเรื่องความแตกต่างระหว่างกำไรทางบัญชีกับกำไรทางภาษีและความสัมพันธ์เชิงมูลค่าของรายได้ที่ต้องเสียภาษี โดยผลการวิจัยพบว่าความแตกต่างระหว่างกำไรทางบัญชีกับภาษีรายงานตามงบการเงินกับรายได้ เพื่อเสียภาษีมีผลกระทบเชิงลบกับการวางแผนภาษี (Tax Planning) ของบริษัทซึ่งมุ่งลดภาระภาษี โดยการใช้มาตรการทางบัญชีหรือกลยุทธ์ภาษี

ต่าง ๆ ทำให้รายได้ทางภาษีที่ถูกนำไปคำนวณภาษีเงินได้ นิติบุคคลมีค่าต่ำกว่ากำไรทางบัญชีที่แสดงต่อผู้ใช้งบการเงิน นอกจากนี้ยังสามารถนำไปสนับสนุนทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจของผู้เสียภาษี โดยอธิบายว่าผู้เสียภาษีไม่เพียงคำนึงถึงผลประโยชน์ด้านความคุ้มค่าในการเสียภาษีที่สุดเท่านั้น แต่อาจจะพิจารณาต้นทุน ความเสี่ยง และผลกระทบ อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเกี่ยวกับการวางแผนภาษีของผู้เสียภาษีด้วย

4.2 ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี (DET) ไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของการวางแผนภาษีที่วัดด้วยอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (TRA) และไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของการวางแผนภาษีที่วัดด้วยอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน (TCO) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การเกิดสินทรัพย์หรือหนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีไม่ได้ส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพในการวางแผนภาษีหรือประสิทธิผลภาษีได้อย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งให้เห็นว่าควรมุ่งเน้นไปที่การวางแผนภาษีเชิงกลยุทธ์และการใช้มาตรการภาษีสูงใจมากกว่าการพึ่งพาการปรับรายการทางบัญชีเพื่อลดภาระภาษีในเชิงตัวเลข ซึ่งจะช่วยให้การวางแผนภาษีมีประสิทธิภาพและยั่งยืนในระยะยาวและสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Yusriva and Paramitalaksmi (2024) ได้ศึกษาเรื่องอิทธิพลของความแตกต่างระหว่างกำไรทางบัญชีกับกำไรทางภาษี ผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน ขนาดของกิจการ และภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีที่มีต่อการหลบหลีกภาษีของบริษัทในภาคการเงิน โดยผลการวิจัยพบว่าภาษีเงินได้รอ การตัดบัญชี ไม่มีอิทธิพลต่อการหลบหลีกภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4.3 อัตราส่วนสภาพคล่อง (LIQ) ไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของการวางแผนภาษีที่วัดด้วยอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (TRA) และไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของการวางแผนภาษีที่วัดด้วยอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน (TCO) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ประสิทธิภาพในการวางแผนภาษีไม่ได้ขึ้นอยู่กับระดับเงินสดหรือความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้น แต่ขึ้นอยู่กับกลยุทธ์ทางบัญชีและโครงสร้างทางการเงิน ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์จากสิทธิประโยชน์ทางภาษีต่าง ๆ ตามกฎหมายเพื่อบริหารภาระภาษีให้เหมาะสมมากกว่า และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุอาภา เพชรที่วัง และพรทิพา แสงเขียว (2566) ได้ศึกษาเรื่องผลกระทบของผลการดำเนินงานและสภาพคล่องทางการเงินที่ส่งผลต่อภาษีเงินได้นิติบุคคลของธุรกิจจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มอุตสาหกรรมบริการ โดยผลการวิจัยพบว่าสภาพคล่องทางการเงินไม่มีผลกระทบกับอัตราส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อสินทรัพย์รวมทั้งระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

4.4 อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) มีอิทธิพลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพของการวางแผนภาษีที่วัดด้วยอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (TRA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล (Corporate Governance) สามารถช่วยลดความเสี่ยงทางกฎหมายและเพิ่มความน่าเชื่อถือในการดำเนินกลยุทธ์ภาษีที่ซับซ้อนด้วยกฎหมาย ส่งผลให้การวางแผนภาษีมีประสิทธิภาพในระยะยาว และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Yusriva and Paramitalaksmi (2024) ได้ศึกษาเรื่องอิทธิพลของความแตกต่างระหว่างกำไรทางบัญชีกับกำไรทางภาษี ผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน ขนาดของกิจการ และภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีที่มีต่อการหลบหลีกภาษีของบริษัทในภาคการเงินที่มีต่อการหลบหลีกภาษีของบริษัทในภาคการเงิน โดยผลการวิจัยพบว่าอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อการหลบหลีกภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ยังสามารถสนับสนุนแนวคิดการวางแผนภาษี โดยเฉพาะแนวคิดที่ว่า การวางแผนภาษีเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กิจการ บริษัทที่มีอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์สูงมักมีความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลและทรัพยากรด้านภาษีที่ดีกว่า ซึ่งทำให้บริษัทมีความพร้อมในการรับมือหรือออกแบบกลยุทธ์ที่ลดภาระภาษีได้โดยไม่ทำให้โครงสร้างต้นทุนอื่นเพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงเกินไปในขณะเดียวกัน อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) ไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของการวางแผนภาษีที่วัดด้วยอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน (TCO) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์และสร้างผลกำไรได้ดี แต่การวางแผนภาษีไม่ได้ขึ้นอยู่กับระดับผลตอบแทน จากสินทรัพย์โดยตรง เนื่องจากการวางแผนภาษีจะถูกพิจารณาจากโครงสร้างทางการเงิน กลยุทธ์ทางบัญชี นโยบายภาษีของรัฐ และลักษณะอุตสาหกรรมมากกว่าความสามารถในการสร้างผลตอบแทนของสินทรัพย์ และสอดคล้องกับ ผลการศึกษาของ เมธิณี ศฤงคาร (2564)

ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการวางแผนภาษีกับอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ของกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET100 โดยผลการวิจัยพบว่าไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างการวางแผนภาษีที่วัดค่าจากอัตราส่วนภาษีเงินได้ต่อกระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน และอัตราส่วนภาษีเงินได้ต่อสินทรัพย์รวมกับอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ของบริษัท

4.5 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) มีอิทธิพลเชิงลบต่อประสิทธิภาพของการวางแผนภาษีที่วัดด้วยอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (TRA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การมุ่งเน้นการสร้างผลตอบแทนผู้ถือหุ้นสูงสุดอาจลดความสำคัญของการวางแผนภาษีเชิงกลยุทธ์ และสะท้อนถึงความสมดุลระหว่างการบริหารผลกำไรและการจัดการภาษีอย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สลิลทิพย์ ภูณาวศ์ และสุกฤตา บุรินทร์วัฒนา (2568) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลกับ ผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค โดยผลการวิจัยพบว่าอัตราส่วนผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้นมีความสัมพันธ์เชิงลบกับอัตราภาษีเงินได้ต่อสินทรัพย์รวมอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้ยังสามารถทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจของผู้เสียภาษี ซึ่งสามารถตีความได้ว่าผู้เสียภาษีจะประเมิน ผลประโยชน์จากการเสียภาษีที่คุ้มค่าที่สุดเทียบกับต้นทุนในการวางแผนภาษี โดยการสร้างผลตอบแทนได้สูงมักมีความสามารถในการแบกรับต้นทุนของการวางแผนภาษีและมีความมุ่งมั่นในการเพิ่มประสิทธิภาพของการวางแผนภาษี ผลลัพธ์ทางเชิงประจักษ์ จึงสะท้อนว่า ผู้บริหารเลือกดำเนินการวางแผนภาษีเพื่อสนับสนุนเป้าหมายการเพิ่มมูลค่ากิจการตามที่ทฤษฎีการวางแผนภาษีได้เสนอไว้ ในขณะที่เดียวกันอัตราส่วนทางการเงินด้านอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) ไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของการวางแผนภาษี ที่วัดด้วยอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน (TCO) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การสร้างผลตอบแทนให้ผู้ถือหุ้นสูงสุดไม่ได้สอดคล้องโดยตรงกับการเพิ่มประสิทธิภาพของการวางแผนภาษี และการวางแผนภาษีควรพิจารณาปัจจัยอื่น ๆ มากกว่า และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ศิริพร มัลลย์ เปี้ย และคณะ (2567) ได้ศึกษาเรื่องอิทธิพลจากการวางแผนภาษีที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานและการจ่ายเงินปันผลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยผลการวิจัยพบว่าความสามารถในการสร้างผลตอบแทนที่คุ้มค่ากับเงินทุนที่ใช้ และอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงานไม่พบว่ามีนัยสำคัญ

5. ข้อเสนอแนะ

5.1 ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานวิจัย

5.1.1 สำหรับนักลงทุนและนักวิเคราะห์ จะช่วยให้นำผลการวิจัยไปประกอบการวิเคราะห์การลงทุน และเป็นแนวทางในการตัดสินใจการลงทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพในบริษัทกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยรวมทั้งเผยแพร่องค์ความรู้แก่นักลงทุนที่สนใจศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลที่มีต่อประสิทธิภาพของการวางแผนภาษีของบริษัท

5.1.2 สำหรับภาครัฐกิจและเอกชน จะช่วยให้นำผลการวิจัยใช้ในการจัดการทางด้านภาษีและการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน ซึ่งจะช่วยให้การวางแผนภาษีมีประสิทธิภาพ และเสียภาษีอย่างมีประสิทธิภาพส่งผลให้บริษัทสามารถประหยัดภาษีได้คุ้มค่าที่สุด

5.1.3 สำหรับหน่วยงานภาครัฐ จะช่วยให้นำผลการวิจัยใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนการกำหนดอัตราภาษีให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจ ปรับปรุงโครงสร้างภาษีให้เกิดความเป็นธรรมในระบบเศรษฐกิจ รวมทั้งสามารถดำเนินการจัดเก็บภาษีได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

5.2.1 การศึกษาในครั้งนี้ใช้การจัดการทางด้านภาษีและอัตราส่วนทางการเงิน เป็นตัวแปรอิสระ ในการประเมินผลประสิทธิภาพของการวางแผนภาษี ทั้งนี้ การศึกษาในครั้งต่อไป ควรพิจารณาตัวแปรอิสระอื่น ๆ หากตัวแปรดังกล่าวมีอิทธิพลกับประสิทธิภาพของการวางแผนภาษี โดยวัดค่าจากด้านอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง และด้านอัตราภาษีเงิน

ได้นิติบุคคลต่อกระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน ซึ่งจะสามารถใช้เป็นเครื่องมือ เพื่อให้ผู้ที่นำผลการวิจัยไปใช้สามารถนำไปวิเคราะห์ประกอบการตัดสินใจได้ดียิ่งขึ้น

5.2.2 การศึกษาในครั้งนี้ ได้ศึกษาในบริษัทกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นกลุ่มตัวอย่างเพียงกลุ่มเดียว ทั้งนี้ การศึกษาในครั้งต่อไป ควรพิจารณาจากกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ หรือ กลุ่มอุตสาหกรรมอื่นที่มีความแตกต่างกันของการจัดการทางด้านภาษีและอัตราส่วนทางการเงิน เพื่อสะท้อนถึงผลการวิจัยที่ชัดเจนเกี่ยวกับอิทธิพลของการจัดการทางด้านภาษีและอัตราส่วนทางการเงินที่มีต่อประสิทธิภาพของการวางแผนภาษี

5.2.3 การศึกษาในครั้งนี้ใช้ข้อมูลระหว่างปี 2563 - 2567 รวมระยะเวลา 5 ปี ทั้งนี้ การศึกษาในครั้งต่อไปควรเพิ่มระยะเวลาในการศึกษาข้อมูลให้มากขึ้น เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่มีประโยชน์ในการนำไปใช้มากยิ่งขึ้น

6. กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ สามารถดำเนินการประสบความสำเร็จ เนื่องด้วยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งและความอนุเคราะห์จากท่านอาจารย์ ดร.เบญจพร โมกขเวส อาจารย์ที่ปรึกษา ดร.พรหมเพ็ญ สิทธิพัฒนา ประธานกรรมการสอบค้นคว้าอิสระ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรศิริ ดิสสร กรรมการสอบค้นคว้าอิสระ โดยท่านเป็นผู้ซึ่งเสียสละเวลาอันมีคุณค่าอย่างมากในการที่จะช่วยเหลือ สนับสนุน ให้การชี้แนะ ให้คำปรึกษา รวมถึงการตรวจสอบ และชี้แนะแนวทางแก้ไขข้อผิดพลาดที่ถือว่าเป็นคุณประโยชน์อย่างยิ่งให้กับการจัดการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ และขอขอบคุณผู้มีพระคุณทุกท่านของผู้วิจัยที่ไม่ได้เอียนนามมา ณ ที่นี้ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจตลอดจน การจัดทำรายงานการค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จเป็นที่เรียบร้อย

7. เอกสารอ้างอิง

- กุลวดี หงษ์ทอง. (2563). กลยุทธ์ทางภาษีและการใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีในกลุ่มอุตสาหกรรมอาหาร. *วารสารธุรกิจและการบัญชี*, 11(1), 33-47.
- เกษศิณี ตั้งอั้น. (2564). ผลกระทบของการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลที่มีผลต่อมูลค่ากิจการของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มดัชนีหลักทรัพย์ SETCLMV. *วารสารเทคโนโลยีภาคใต้*, 15(1), 84-94.
- พรทิพย์ รอดอ้อม. (2563). *การวางแผนภาษีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพทางการเงินขององค์กรธุรกิจ*. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เมธิณี ศฤงคาร. (2564). *ความสัมพันธ์ระหว่างการวางแผนภาษีกับอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ของกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET100* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ]. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศิริพร มาลัยเปีย, ทิพย์วัน สุขสัน, กนกพร แดงน้อย, กัญญภัทร นรินทร์, จิตรี สุกรีรักษ์, นพเกตุ มั่นสุข, และดารารัตน์ โพธิ์ประจักษ์. (2567). อิทธิพลจากการวางแผนภาษีที่ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานและการจ่ายเงินปันผลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019. *วารสารนวัตกรรมธุรกิจ การจัดการ และสังคมศาสตร์*, 5(1), 106-116.
- สลิลทิพย์ กุณาวงศ์, และสุกฤดา บุรินทร์วัฒนา. (2568). ความสัมพันธ์ระหว่างการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลกับการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค. *วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ*, 7(2), 261-279.
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. (2566). *รายงานภาพรวมอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มของประเทศไทย ปี 2566*.
- สุอาภา เพชรที่วัง, และพรทิวา แสงเขียว. (2566). ผลกระทบของผลการดำเนินงานและสภาพคล่องทางการเงินที่ส่งผลกระทบต่อภาษีเงินได้นิติบุคคลของธุรกิจจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มอุตสาหกรรมบริการ. *วารสารการบริหารจัดการและนวัตกรรมท้องถิ่น*, 5(7), 1-21.

- Brigham, E. F., & Houston, J. F. (2022). *Fundamentals of financial management* (15th ed.). Cengage Learning.
- Noor, R. M., Mastuki, N. A., & Bardai, B. (2009). Book-tax difference and value relevance of taxable income: Malaysian evidence. *Journal of Financial Reporting and Accounting*, 7(2), 19-40.
- Organisation for Economic Co-operation and Development. (2013). *Addressing base erosion and profit shifting*. <https://www.oecd.org>
- Scholes, M. S., Wolfson, M. A., Erickson, M., Maydew, E., & Shevlin, T. (2015). *Taxes and business strategy*. Pearson Education.
- Yusriva, S., & Paramitalaksmi, R. (2024). The influence of BTB, ROA, leverage, company size and deferred tax on tax avoidance in the financial sector. *Global Financial Accounting Journal*, 8(2), 120-134.